

**TRIMITERILE PRELIMINARE
ALE INSTANTELOR DIN
ROMÂNIA LA CJUE**

**CULEGERE ADNOTATĂ
DE JURISPRUDENȚĂ
(2016)**

VOLUMUL VIII

**MIHAI ȘANDRU
MIHAI BANU
DRAGOȘ CĂLIN
(Coordonatori)**

**TRIMITERILE PRELIMINARE
ALE INSTANTELOR DIN
ROMÂNIA LA CJUE**

**CULEGERE ADNOTATĂ
DE JURISPRUDENȚĂ
(2016)**

VOLUMUL VIII

**EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2019**

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ȘANDRU, MIHAI

Trimiterile preliminare ale instanțelor din România la CJUE / Mihai Șandru, Mihai Banu,

Dragoș Călin (coord.). - București : Editura Universitară, 2014-2019

9 vol.

ISBN 978-606-591-923-5

Vol. 8 : Culegere adnotată de jurisprudență (2016). - 2019. -

Conține bibliografie. - ISBN 978-606-28-0929-4

I. Banu, Mihai
II. Călin, Dragoș

347.99(4)(094.9)“2007/2013”

341.217(4) UE

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062809294

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2019
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021.315.32.47
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021.315.32.47 / 07217 CARTE / 0745.200.357
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

Al optulea volum al repertoriului dosarelor privind trimerile preliminare provenite din România – Câteva precizări introductive	IX
Lista abrevierilor și acronimelor utilizate	XI
113. CAUZA C-286/16, EMIXTIANI	
Fapte anterioare aderării României la Uniunea Europeană; necompetență vădită a Curții	3777
113.1. Curtea de Apel Cluj, Secția a III-a Contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 22 ianuarie 2016	3777
113.2. CJ, Ordonanța din 11 mai 2017, EU:C:2017:368	3782
113.3. Curtea de Apel Cluj, Secția a III-a Contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr. 5538 din 22 noiembrie 2017, RO:CACLJ:2017:050.005538	3784
114. CAUZA C-297/16, CMVRO	
Libertatea de stabilire	3806
114.1. Curtea de Apel București, Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 1 martie 2016	3806
114.2. Concluziile avocatului general Nils Wahl prezentate la 21 septembrie 2017, EU:C:2017:715.....	3833
114.3. CJ, Hotărârea din 1 martie 2018, EU:C: 2018:141 3855	
114.4. Curtea de Apel București, Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Sentința civilă nr. 2333 din 18.05.2018, RO:CABUC:2018:023.002333	3871
115. CAUZA C-298/16, ISPAS	
Drepturi fundamentale; principiile, obiectivele și misiunile tratatelor	3890
115.1. Curtea de Apel Cluj, Secția a III-a Contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 2 martie 2016	3890
115.2. CJ, Concluziile Avocatului General Michal Bobek prezentate la 7 septembrie 2017, EU:C:2017:650.....	3894
115.3. CJ, Hotărârea din 9 noiembrie 2017, EU:C:2017:843	3925
115.4. Curtea de Apel Cluj, Secția a III-a Contencios administrativ și fiscal, Sentința civilă nr. 404 din 20 decembrie 2017, RO:CACLJ:2017:048.000404	3933
116. CAUZA C-392/16, MARCU	
Fiscalitate, taxa pe valoarea adăugată	3949

116.1. Curtea de Apel București, Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 2 martie 2016	3949
116.2. CJ, Hotărârea din 6 iulie 2017, EU:C:2017: EU:C:2017:519.....	3962
116.3. Curtea de Apel București, Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Sentința civilă nr. 4699 din 4 decembrie 2017.....	3972
117. CAUZA C-408/16, COMPANIA NAȚIONALĂ DE AUTOSTRĂZI ȘI DRUMURI NAȚIONALE DIN ROMÂNIA	
Libertatea de stabilire; libera prestare a serviciilor; coeziunea economică, socială și teritorială	4014
117.1. Curtea de Apel București, Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 20 mai 2016	4014
117.2. CJ, Hotărârea din 6 decembrie 2017, EU:C:2017:940	4026
117.3. Curtea de Apel București, Secția a VIII-a Contencios administrativ și fiscal, Sentința civilă nr. 1557 din 30 martie 2018, RO:CABUC:2018:023.001557	4039
118. CAUZA C-441/16, SMS GROUP	
Fiscalitate; taxa pe valoare adăugată.....	4054
118.1. Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 22 iunie 2016.....	4054
118.2. CJ, Hotărârea din 21 septembrie 2017, EU:C:2017:712	4069
118.3. Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 4060 din 13 decembrie 2017, RO:ICCJ:2017:002.004060.....	4080
119. CAUZA C-535/16, BACHMAN	
Protecția consumatorilor; clauze abuzive care figurează în contractele încheiate cu consumatorii.....	4093
119.1. Tribunalul Specializat Mureș, Încheierea din 15 martie 2016.....	4093
119.2. CJ, Ordonanța din 27 aprilie 2017, EU:C:2017:321	4097
119.3. Tribunalul Specializat Mureș, Decizia nr. 30/R din 19 iunie 2017, RO:TBSMU:2017:004.000030	4104
119.4. Tribunalul Specializat Mureș, Decizia nr. 53/R din 29 noiembrie 2017, RO:TBSMU:2017:004.000053	4113
120. CAUZA C-664/16, VĂDAN	
Fiscalitate; taxa pe valoare adăugată.....	4120
120.1. Curtea de Apel Alba Iulia, Secția de contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 10 noiembrie 2016, RO:CAALB:2016:067.00006411	4120
120.2. CJ, Hotărârea din 21 noiembrie 2018, EU:C:2018:933	4131
121. CAUZA C-673/16, COMAN ȘI ALȚII	
Cetățenia Uniunii Europene; dreptul cetățenilor	4141
Uniunii de circulație și de ședere pe teritoriul Uniunii	4141

121.1. Judecătoria sectorului 5 București, Încheierea din 18 decembrie 2015.....	4141
121.2. Curtea Constituțională a României, Trimitere preliminară.....	4154
121.3. Concluziile Avocatului General Melchior Wathelet prezentate la 11 ianuarie 2018, EU:C:2018:2.....	4168
121.4. CJ, Hotărârea din 5 iunie 2018, EU:C:2018:385	4196
121.5. Curtea Constituțională a României, Decizia nr.534 din 18 iulie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.277 alin.(2) și (4) din Codul civil, publicată în Monitorul Oficial nr.842 din 03.10.2018	4209

Al optulea volum al repertoriului dosarelor privind trimiterile preliminare provenite din România – Câteva precizări introductive

Al optulea volum din *Trimiterile preliminare ale instanțelor din România la CJUE. Culegere adnotată de jurisprudență (2016)* include 9 cauze, după cum urmează: cauza C-286/16, *Emixtiani* (taxa pe valoarea adăugată); cauza C-297/16, *CMVRO* (libertatea de stabilire); cauza C-298/16, *Ispas* (drepturi fundamentale; principiile, obiectivele și misiunile tratatelor); cauza C-392/16, *Marcu* (fiscalitate, taxa pe valoarea adăugată); cauza C-408/16, *Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România* (libertatea de stabilire; libera prestare a serviciilor); cauza C-441/16, *SMS Group* (taxa pe valoare adăugată); cauza C-535/16, *Bachman* (protecția consumatorilor); cauza C-664/16, *Vădan* (taxa pe valoare adăugată); cauza C-673/16, *Coman și alții* (cetățenia Uniunii Europene; dreptul cetățenilor Uniunii de circulație și de ședere pe teritoriul Uniunii).

Am prezentat în cadrul fiecărui dosar hotărârile instanțelor române, alături de deciziile pronunțate de Curtea de Justiție. Intervențiile asupra hotărârilor au fost reduse și au constatat în îndreptarea tacită a unor erori minore, în uniformizarea pe cât posibil a unor referințe și în semnalarea unor formulări mai puțin reușite, iar notele de subsol sunt menite să aducă câteva precizări și să actualizeze referiri la dispoziții ale dreptului UE. Am înlocuit acolo unde a fost posibil referirile făcute la coduri cu abrevieri incluse în lista enumerată la începutul volumului: *C.civ.*, *C.fisc.*, *C.pen.*, *C.pr.civ.*, *C.pr.fisc.*, *C.pr.pen.*.

Demersul este susținut de Asociația Română de Drept și Afaceri Europene (ARDAE), de Centrul de Studii de Drept European (CSDE) al Institutului de Cercetări Juridice al Academiei Române și de Asociația Forumul Judecătorilor din România (FJR).

Lista tuturor trimiterilor preliminare provenite din România este accesibilă la <http://iaduer.ro/> și este actualizată în permanență. Am avut în vedere evoluțiile legislative, de doctrină și jurisprudență de până la 1 aprilie 2019.

Mihai ȘANDRU
Mihai BANU
Dragoș CĂLIN

LISTA ABREVIERILOR ȘI ACRONIMELOR UTILIZATE

AETR	Acordul european privind activitatea echipajelor vehiculelor care efectuează transporturi rutiere internaționale
AFM	Administrația Fondului pentru Mediu
AFP	Administrația Finanțelor Publice
ANAF	Agenția Națională de Administrare Fiscală
ANPC	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
ARR	Autoritatea Rutieră Română
av.	avocat
BEJ	biroul executorului judecătoresc
CCR	Curtea Constituțională a României (<i>cu varianta „CC”</i>)
C.civ	Codul civil
C.com	Codul comercial
CDFUE	Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (<i>a se vedea și „carta”</i>)
C(E)E	Comunitatea (Economică) Europeană / Tratatul de instituire a Comunității (Economice) Europene (<i>cu varianta „TCE”</i>)
CECO	Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului
CEDO	Convenția europeană a drepturilor omului / Curtea Europeană a Drepturilor Omului
C.fisc.	Codul fiscal
CJ	Curierul Judiciar (CH Beck)
C(E)J	Curtea (Europeană) de Justiție (<i>cu varianta „CJE”</i>)
CJCE	Curtea de Justiție a Comunităților Europene (anterior Tratatului de la Lisabona)
CJP	casă județeană de pensii
CJUE	Curtea de Justiție a Uniunii Europene
CNPAS	Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale
CNVM	Comisia Națională a Valorilor Mobiliare
C.pen.	Codul penal
C.pr.civ.	Codul de procedură civilă
C.pr.fisc.	Codul de procedură fiscală
C.pr.pen.	Codul de procedură penală
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
carta	Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene
coord.	coordonator
DAE	dobândă anuală efectivă
DGAMC	Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili
DGFP	Direcția Generală a Finanțelor Publice
DGRFP	Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice
DIICOT	Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

DNA	Direcția Națională Anticorupție
dos.	dosar
ECLI	European Case Law Identifier
ECR	European Court Reports (ediția în limba engleză; din anul 1989, partea I – Curtea de Justiție, partea a II-a – Tribunalul Uniunii Europene)
ed.	ediție
en.	englez / britanic
Euratom	Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice
f.	filă
fr.	francez(ă)
HG	Hotărâre a Guvernului
<i>ibidem</i>	în același loc
<i>idem</i>	același autor
IGPR	Inspectoratul General al Poliției Române
IM	Inspecția Muncii
ind.	indice
<i>infra</i>	mai jos (în lucrare)
ÎCCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție (<i>cu variantele</i> „I.C.C.J.” sau „ICCJ”)
ISCTR	Inspectoratul de Stat pentru Controlul Transportului Rutier
JO	Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (seria „L” – Legislație, seria „C” – Comunicări și Informații)
jud.	județ
lit.	litera
loc.	localitate
MAI	Ministerul Administrației și Internelor
MDRTCA	Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
M.Of.	Monitorul Oficial al României
mun.	municipiu
NCC	noul Cod civil
NCPC	noul Cod de procedură civilă
n.n.	nota autorului / nota noastră (a autorului)
OG	ordonanța Guvernului
OLAF	Oficiul European de Luptă Antifraudă
OMFP	ordin al ministrului finanțelor publice
<i>op. cit.</i>	lucrarea citată
OSIM	Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
OUG	ordonanța de urgență a Guvernului
par.	paragraful
pct.	punctul
Rec.	Recueil de la jurisprudence de la Cour de justice des Communautés européennes et du Tribunal de première instance des Communautés européennes (ediția în limba franceză; din anul 1989, partea I – Curtea de Justiție, partea a II-a – Tribunalul Uniunii Europene)

Rep.	(începând cu anul 2007) Repertoriul jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene și a Tribunalului de Primă Instanță a Comunităților Europene (ediția în limba română) (partea I – Curtea de Justiție; partea a II-a – hotărârile Tribunalul Uniunii Europene)
RRDE(C)	Revista română de drept european (comunitar) (Wolters Kluwer Romania)
s.n.	sublinierea noastră (a autorului)
<i>supra</i>	mai sus, anterior (în lucrare)
TFUE	Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona)
TUE	Tratatul privind Uniunea Europeană (Lisabona)
TUE	Tribunalul Uniunii Europene
TVA	taxă pe valoarea adăugată
UE	Tratatul privind Uniunea Europeană (anterior Lisabona)
UE	Uniunea Europeană
VCPC	vechiul Cod de procedură civilă
vol.	volum

113. CAUZA C-286/16, EMIXTIANI
Fapte anterioare aderării României la Uniunea Europeană;
necompetență vădită a Curții

113.1. Curtea de Apel Cluj, Secția a III-a Contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 22 ianuarie 2016

113.2. CJ, Ordonanța din 11 mai 2017, EU:C:2017:368

113.3. Curtea de Apel Cluj, Secția a III-a Contencios administrativ și fiscal, Decizia civilă nr. 5538 din 22 noiembrie 2017, RO:CACLJ:2017:050.005538

113.1. Curtea de Apel Cluj, Secția a III-a Contencios administrativ și fiscal, Încheierea din 22 ianuarie 2016
Dosar nr. 5550/112/2013*

Pe rol soluționarea recursului declarat de reclamanta **SC E. SRL** împotriva sentinței civile nr. 395 din 03.03.2015 pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud, în dosarul nr.5550/112/2013 în contradictoriu cu pârâta **DIRECȚIA REGIONALĂ GENERALĂ A FINANTELOR PUBLICE CLUJ PENTRU DIRECȚIA GENERALĂ A FINANTELOR PUBLICE BISTRITĂ-NĂSĂUD**, având ca obiect - contestație act administrativ fiscal - Anularea Deciziei nr. 5/26.01.2012 de soluționare a contestației împotriva deciziei de impunere 819/21.08.2006 și a RIF din 18.08.2006.

Mersul dezbaterilor, susținerile și concluziile părților cu privire la cererea de sesizare a CJUE au fost consemnate în încheierea de ședință din data de 20.01.2016, încheiere ce face parte integrantă din prezenta hotărâre.

CURTEA:

Asupra cererii de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene, urmare a examinării actelor și lucrărilor cauzei, reține următoarele:

1. Circumstanțele cauzei. Cadrul procesual. Situația de fapt.

Curtea a fost sesizată în ultimă instanță cu un recurs declarat împotriva sentinței civile nr. 395 din 03.03.2015 pronunțată de Tribunalul Bistrița-Năsăud, în dosarul nr.5550/112/2013.

Judecătorul fondului a avut în vedere că în sarcina reclamantei au fost stabilite obligații fiscale de plată suplimentare reprezentând 78.459 lei impozit pe profit; 46.423 lei accesorii aferente impozitului pe profit; 262.295 lei taxă pe valoare adăugată și 131.110 lei accesorii aferente TVA. Inspecția fiscală a vizat perioada 01.01.2004 – 30.06.2006, în ce privește impozitul pe profit și, respectiv 01.03.2004 – 31.08.2005, în ceea ce privește taxa pe valoare adăugată. Menționatul raport a evidențiat faptul că reclamanta a desfășurat activitate de transport rutier de persoane, intern și internațional, precum și activități specifice agențiilor de turism și că, analizându-se documentele deținute de societatea controlată, precum și cele întocmite de aceasta în vederea justificării deductibilității unor cheltuieli la calculul profitului impozabil

ori a scutirii de taxa pe valoare adăugată a activităților desfășurate, s-au stabilit încălcări ale legislației în materie, cu influențe directe asupra Obligațiilor bugetare constând în impozit pe profit și TVA

Referitor la impozitul pe profit, a fost analizat contractul de închiriere nr.125/01.12.2003 încheiat între S.C. C. IND S.R.L., în calitate de locatar și S.C. E. S.R.L., în calitate de locator, precum și actele adiționale care l-au completat și/sau modificat, reținându-se că obiectul contractului era închirierea de către S.C. C. IND S.R.L. a autocarului marca Mercedes cu numărul de înmatriculare (...), proprietatea S.C. E. S.R.L., valoarea lunară a chiriei fiind stabilită la suma de 400 lei (4.000.000 lei vechi). S-a mai convenit suportarea cheltuielilor privind motorina, taxele de autostradă și alte cheltuieli care se fac pentru o călătorie dus-întors România-Spania de către reclamanta S.C. E. S.R.L. (act adițional din 15.12.2003), prețul pentru o călătorie dus-întors, pe ruta România-Spania fiind de 11.500 lei (115.000.000 lei vechi), iar plata conducătorului auto cădea în sarcina S.C. E. S.R.L. (conform actului adițional din 05.01.2004).

În acest context, organele de control au constatat că reclamanta, în respectarea clauzelor contractuale mai sus arătate, a înregistrat în evidențele contabile și fiscale ale anului 2004 cheltuieli cu diurna șoferului, combustibilul, taxele de autostradă, piesele, precum și alte cheltuieli aferente autocarului închiriat în sumă totală de 313.838 lei (3.138.376.668 lei vechi (Anexa nr. 6 la R.I.F.)), însă aceasta nu era îndreptățită să deducă asemenea cheltuieli, avându-se în vedere că ele, de drept, ar fi fost recunoscute ca deductibile la locatar (art. 21 alin.1 Cod fiscal, coroborate cu cele ale art. 6 din O.M.L.P.T.L. nr. 1843/2001), situație în care s-a produs diminuarea bazei de impozitare a impozitului pe profit cu aceste cheltuieli, reclamanta producând bugetului de stat un prejudiciu în cuantum de 78.459 lei (313.838 x 25%) reprezentând impozit pe profit.

Autoritatea fiscală și-a întemeiat soluția de impunere a obligațiilor fiscale suplimentare și pe aspectele reținute prin Rezoluția procurorului șef-secție urmărire penală a Parchetului de pe lângă Tribunalul Bistrița-Năsăud din 03.01.2011 (f.166-173, dosar nr. 1/62/2012), menținută prin Sentința penală nr. 46/F/2011 a Tribunalului Bistrița-Năsăud în dosarul nr.1119/ 112/2011 (f.144-150, dosar nr.1/62/2012). Același organ fiscal a susținut, în privința apărărilor formulate în raport de soluția adoptată în dosarul penal nr. 403/P/2004, că, în plan fiscal, expertiza administrată în faza de urmărire penală nu reprezintă decât un mijloc de probă ca oricare altul, în baza căruia s-a stabilit prejudiciul material în penal, aceasta cu atât mai mult cu cât a fost realizată de un expert contabil și nu de către un expert fiscal. Totodată, s-a apreciat că în mod forțat expertul contabil a nuanțat relația dintre SC C. Ind. SRL și SC E. SRL, tratând-o ca fiind una de asociere în participațiune, interpretând denaturat clauzele contractuale.

Apărățile reclamantei întemeiate pe concluziile expertizei întocmită în dosarul nr.403/P/2004 au fost înlăturate de către instanța fondului cu următoarele argumente: „chiar dacă reclamanta a înțeles să se prevaleze de prevederile art. 214 alin. 4 C.pr.fiscală, instanța reține că *doar „hotărârea definitivă a instanței penale prin care se soluționează acțiunea civilă este*

*opozabilă organelor fiscale competente pentru soluționarea contestației, cu privire la sumele pentru care statul s-a constituit parte civilă”, fiind real că, potrivit prevederilor pct. 10.8 din Instrucțiunile pentru aplicarea art. 183 (actualul art.214), „la soluționarea contestațiilor, organele de soluționare se vor pronunța și în raport de motivarea rezoluțiilor de scoatere de sub urmărire penală, neîncepere sau încetare a urmăririi penale, precum și a expertizelor efectuate în cauză, în măsura în care acestea se regăsesc la dosarul cauzei”. Însă, *sentința penală nr. 46/F/20.04.2011 a Tribunalului Bistrița-Năsăud* (f.136 -142 dosarul curții de apel) *nu a soluționat latura civilă, câtă vreme s-a respins plângerea formulată de unul dintre cei doi învinuiți împotriva Ordonanței din data de 3.01.2011 emisă de procuror în dosarul nr. 403/P/2004 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Bistrița-Năsăud, condiții în care prejudiciul reținut în acest dosar nu este relevant în speța dedusă judecării”.**

De asemenea, în același context, prima instanță a mai arătat: „Apoi, se impune a se mai sublinia că expertul contabil care a întocmit lucrarea în dosarul nr. 403/P/2004 al Parchetului de pe lângă Tribunalul Bistrița-Năsăud a analizat prejudiciul doar în ceea ce privește relația comercială dintre SC E. SRL și SC C. IND SRL (f.53-74, 75 -76, 77-80, dosar nr. 1087/33/2012), nu după cum eronat a menționat expertul desemnat a efectua expertiza fiscală în prezentul dosar, expert care, în mod curios, pentru argumente care nu au legătură cu obiectivele stabilite clar de instanță, mai ales cele de la punctul 2 (f.38 dosar) a ajuns la aceeași concluzie cu expertul contabil, deși analiza ce i s-a cerut a vizat toate relațiile contractuale ale reclamantei cu impact atât asupra impozitului pe profit, dar și a TVA, plus accesoriile aferente (f.71-95).

Curtea reține că reclamanta susține că în mod nejustificat atât autoritatea fiscală cât și prima instanță au înlăturat apărările acesteia întemeiate pe Ordonanța din 03.01.2011 emisă în dosarul penal nr. 403/P/2004 prin care, referitor la prejudiciu, s-a stabilit: *”În privința TVA pentru veniturile din activitatea de transport și serviciile legate de transportul internațional de persoane, acesta nu se datorează întrucât activitatea respectivă este scutită de TVA. Paguba cauzată e în sumă totală de 19.541 lei.”* Apreciază reclamanta că cele reținute în dosarul penal, referitoare la inexistența unui prejudiciu, întrucât operațiunile în cauză erau scutite de plata TVA, se impun și în fața autorităților fiscale, concluzia acestora trebuind a fi identică.

2. Situația de drept:

Curtea reține că problema de drept supusă analizei în fața instanței de contencios administrativ este cea referitoare la legalitatea actelor administrativ-fiscale prin care se stabilesc obligații suplimentare de plată, în condițiile în care în fața organului penal, în procesul penal, s-a reținut inexistența prejudiciului, fiind pronunțată în baza acestui temei, soluția întemeiată pe dispozițiile art. 10 din Legea nr. 241/2005 rap. la art. 10 lit. i1 C.pr.penală, prejudiciul final stabilit, într-o sumă mult mai mică decât cea inițială, fiind Integral acoperit.

Din perspectivă legală, soluția primei instanței cu privire la acest aspect s-a întemeiat pe dispozițiile art. 214 alin. 4 C.pr.fiscală și pct. 10.8 din Instrucțiunile privind aplicarea art.183 (actualul art. 214 C.pr.fiscală), fiind

justificată prin faptul că prin sentința penală nr.46/F/20.04.2011 nu a fost soluționată latura civilă a cauzei penale.

De asemenea, fiind invocată încălcarea principiilor dreptului european, cel al cooperării loiale și al securității juridice, se impune a fi lămurite, pentru justa soluționarea a cauzei, și aspectele referitoare la posibilitatea reținerii încălcării unui principiu specific dreptului Uniunii, în condițiile în care obligațiile suplimentare de plată corespund unei perioade anterioare aderării României la Uniunea Europeană, precum și cel referitor la imposibilitatea suplimentării criticilor de nelegalitate ale actelor fiscale contestate, direct în fața instanței de judecată, aspect care, dacă ar fi apreciat ca nefiind posibil, ar echivala cu o încălcare a principiului cooperării loiale.

3. Întrebările preliminare:

Deliberând asupra solicitării de sesizare a CJUE formulată de parte și întemeiată pe art. 267 alin. 2 și 3 TFUE, Curtea reține că pentru justa soluționare a cauzei se impune sesizarea CJUE cu întrebările preliminare ce vor fi expuse. Astfel, având în vedere că în speța dedusă judecării s-au pus în discuție și aspecte procedurale de soluționare și nu doar de fond, de lămurirea cărora depinde existența, pe fond, a obligației de plată, Curtea reține că se impune sesizarea CJUE cu următoarele întrebări:

1) Într-o situație ca cea din litigiul principal, în care actul administrativ contestat este emis anterior aderării, dar contestația împotriva acestuia a fost soluționată printr-o decizie a unei autorități fiscale ulterior aderării, principiul cooperării loiale presupune ca interpretarea legii naționale să fie făcută din perspectiva directivei europene incidente în materia TVA?

2) Raportat la circumstanțele din litigiul principal, principiul securității juridice trebuie interpretat în sensul că se opune practicii autorităților fiscale prin care se ajunge la concluzii diferite, în baza aceleiași stări de fapt, de concluziile organelor de urmărire penală privitoare la scutirea de TVA a serviciilor legate direct de transportul internațional de persoane?

3) Principiul cooperării loiale trebuie interpretat în sensul că se opune unor norme interne prin care se stabilește ca, în ipoteza neinvocării temeiurilor de drept european în cuprinsul unei contestații administrative, acestea nu mai pot fi invocate înaintea instanței de judecată?

4. Dispoziții legale relevante:

A. Dispozițiile din dreptul național aplicabile în cauză:

- **art. 214 alin. 4 C.pr.fiscală:** „Hotărârea definitivă a instanței penale prin care se soluționează acțiunea civilă este opozabilă organelor fiscale competente pentru soluționarea contestației, cu privire la sumele pentru care statul s-a constituit parte civilă.”

- **art. 218 alin. 2 C.pr.fiscală:** „Deciziile emise în soluționarea contestațiilor pot fi atacate la instanța judecătorească de contencios administrativ competentă”.

- **art. 206 alin. 1 C.pr.fiscală:** „Contestația se formulează în scris și va cuprinde:

- a) datele de identificare a contestatorului;
- b) obiectul contestației;
- c) motivele de fapt și de drept;

d) dovezile pe care se întemeiază;

e) semnătura contestatorului sau a împuternicitului acestuia, precum și stampila în cazul persoanelor juridice. Dovada calității de împuternicit al contestatorului, persoană fizică sau juridică, se face potrivit legii”.

- **art. 211 alin. 3 C.pr.fiscală:** ”Considerentele cuprind motivele de fapt și de drept care au format convingerea organului de soluționare competent în emiterea deciziei”.

- **art. 213 alin. 1 C.pr.fiscală:** ”În soluționarea contestației organul competent va verifica motivele de fapt și de drept care au stat la baza emiterii actului administrativ fiscal. Analiza contestației se face în raport de susținerile părților, de dispozițiile legale invocate de acestea și de documentele existente la dosarul cauzei. Soluționarea contestației se face în limitele sesizării”.

B. Dreptul Uniunii Europene:

- art. 4 din TFUE

În consecință, față de cele menționate, în temeiul art. 267 din TFUE se va admite cererea formulată de reclamanta S.C. E. S.R.L. și se va dispune sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene.

În temeiul art. 412 al.1 pct. 7 C.pr.civ. se va suspenda judecarea prezentului recurs până la soluționarea de către CJUE a sesizării.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
DISPUNE:**

Admite cererea formulată de reclamanta S.C. E. S.R.L. și, în consecință:

În temeiul dispozițiilor art. 276 din TFUE, sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu următoarele întrebări preliminare:

1. Într-o situație ca cea din litigiul principal, în care actul administrativ contestat este emis anterior aderării, dar contestația împotriva acestuia a fost soluționată printr-o decizie a unei autorități fiscale ulterior aderării, principiul cooperării loiale presupune ca interpretarea legii naționale să fie făcută din perspectiva directivei europene incidente în materia TVA?

2. Raportat la circumstanțele din litigiul principal, principiul securității juridice trebuie interpretat în sensul că se opune practicii autorităților fiscale prin care se ajunge la concluzii diferite, în baza aceleiași stări de fapt, de concluziile organelor de urmărire penală privitoare la scutirea de TVA a serviciilor legate direct de transportul internațional de persoane?

3. Principiul cooperării loiale trebuie interpretat în sensul că se opune unor norme interne prin care se stabilește ca, în ipoteza neinvocării temeiurilor de drept european în cuprinsul unei contestații administrative, acestea nu mai pot fi invocate înaintea instanței de judecată?

Suspendă judecarea prezentului recurs până la soluționarea de către CJUE a sesizării.

Pronunțată în ședința publică din 22 ianuarie 2016.

113.2. CJ, Ordonanța din 11 mai 2017, EU:C:2017:368

„Trimitere preliminară – Activitate de transport rutier de persoane – Impozitare – Fapte anterioare aderării României la Uniunea Europeană – Necompetență vădită a Curții”

În cauza C-286/16,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Curtea de Apel Cluj (România), prin decizia din 22 ianuarie 2016, primită de Curte la 23 mai 2016, în procedura

SC Exmitiani SRL

împotriva

Direcției Regionale Generale a Finanțelor Publice Cluj,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta (raportor), președinte de cameră, și domnii J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, C. G. Fernlund și S. Rodin, judecători,

avocat general: M. Wathelet,

grefier: A. Calot Escobar,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru SC Exmitiani SRL, de D. Ani, asistat de L. Oltean și de F. Costăș Cosmin, avocați;

– pentru guvernul român, de R.-H. Radu, în calitate de agent, asistat de E. Gane și de O.-C. Ichim, consiliere;

– pentru Comisia Europeană, de M. Owsiany-Hornung și de I. Rogalski, în calitate de agenți,

având în vedere decizia luată, după ascultarea avocatului general, de a se pronunța prin ordonanță motivată, în conformitate cu articolul 53 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții,

dă prezenta

Ordonanță

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea principiilor cooperării loiale și securității juridice.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între SC Exmitiani SRL, pe de o parte, și Direcția Regională Generală a Finanțelor Publice Cluj, pe de altă parte, în legătură cu impozitarea activității celei dintâi de transport rutier de persoane desfășurate în cursul anilor 2004-2006.

Litigiul principal și întrebările preliminare

3 În urma unui control fiscal referitor la perioadele cuprinse între 1 ianuarie 2004 și 30 iunie 2006, în ceea ce privește impozitul pe profit, și între 1 martie 2004 și 31 august 2005, în ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată (TVA), autoritățile fiscale române au întocmit, la 18 august 2006, un raport de control fiscal potrivit căruia Exmitiani a săvârșit încălcări ale legislației naționale din aceste domenii și a emis, la 21 august 2006, o decizie de impunere (denumită în continuare „decizia de impunere în litigiu”).